

Bruxelles, 2 iunie 2016
(OR. en)

9768/16

**Dosar interinstituțional:
2015/0287 (COD)**

**JUSTCIV 160
CONSOM 137
DIGIT 67
AUDIO 76
CODEC 809**

NOTĂ

Sursă:	Președinția
Destinatar:	Consiliul
Nr. doc. ant.:	8879/16
Nr. doc. Csie:	15251/15
Subiect:	Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind anumite aspecte referitoare la contractele de furnizare de conținut digital (prima lectură) - Dezbateri de orientare

I. CONTEXT

1. La 9 decembrie 2015, Comisia a adoptat două propuneri de directive referitoare la dreptul contractelor: o propunere de directivă privind anumite aspecte referitoare la contractele de furnizare de conținut digital (denumită în continuare „Directiva privind conținutul digital”)¹ și o propunere de directivă privind anumite aspecte referitoare la contractele de vânzare online și la alte tipuri de contracte de vânzare la distanță de bunuri (denumită în continuare „Directiva privind vânzarea online de bunuri”)².

¹ A se vedea documentele 15251/15 JUSTCIV 290 CONSOM 220 DIGIT 116 AUDIO 40 CODEC 1731 + ADD 1 + ADD 2.

² A se vedea documentele 15252/15 JUSTCIV 291 CONSOM 221 CODEC 1733 + ADD 1 + ADD 2.

2. Cele două directive propuse fac parte din „Strategia privind piața unică digitală pentru Europa”³. Obiectivul general al acestora este de a contribui la creșterea mai rapidă a pieței unice digitale atât în beneficiul consumatorilor, cât și al întreprinderilor.
3. Președinția neerlandeză a plasat examinarea acestui dosar în prim-planul agendei sale de lucru. Această prioritate se reflectă, în special, în programul încărcat de reuniuni la nivel de grupuri de lucru ale Consiliului (15 zile de ședință), de la prezentarea celor două propuneri de directive.
4. În conformitate cu mandatul aprobat de către Consiliul JAI la 10 și 11 martie 2016⁴, lucrările la nivel tehnic s-au concentrat în primul rând asupra examinării Directivei privind conținutul digital, fără a pierde din vedere coerența dintre această directivă și Directiva privind vânzările online de bunuri.
5. S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în cadrul discuțiilor la nivelul grupului de lucru cu privire la propunerea de directivă referitoare la conținutul digital. Grupul de lucru pentru chestiuni de drept civil (drept al contractelor) a reușit să finalizeze o primă examinare a articolelor de fond din respectiva directivă. Pe baza reflecțiilor din cadrul grupului de lucru și a informațiilor foarte cuprinzătoare furnizate de delegații în contribuțiile lor scrise, s-au putut identifica elementele principale ale directivei care vor fi deosebit de importante în continuarea discuțiilor privind această propunere.
6. Președinția recunoaște că Directiva privind conținutul digital este de natură foarte tehnică și că vor fi necesare clarificări și discuții suplimentare cu privire la detaliile normelor propuse înainte de adoptarea oricărei poziții finale.
7. Cu toate acestea, se pare că s-a ajuns la o înțelegere comună cu privire la o serie de aspecte principale identificate. Președinția dorește să explice această înțelegere comună în vederea furnizării de orientări pentru lucrările viitoare și a pregătirii terenului pentru viitoare progrese substanțiale cu privire la propunerea de directivă privind conținutul digital.

³ A se vedea documentul 8672/15 COMPET 185 TELECOM 109 AUDIO 11 DIGIT 32 RECH 107 MI 291 PI 32 IND 72 ECOFIN 308 ENER 139 DATAPROTECT 70 CYBER 31 JUSTCIV 101 E-JUSTICE 56 CULT 29 EDUC 122.

⁴ A se vedea documentul 6150/16 JUSTCIV 17 CONCOM 30 DIGIT 10 AUDIO 12 CODEC 165.

8. La reuniunea sa din 24 mai 2016, Coreper a aprobat în mare parte lista (neexhaustivă) a principiilor fundamentale și a orientărilor politice identificate, astfel cum figurează în anexa la prezenta notă, și a convenit să le transmită Consiliului spre aprobare.

II. CONCLUZIE

9. Având în vedere cele menționate mai sus, Consiliul este invitat
- să aprobe principiile de bază ale arhitecturii globale a directivei privind anumite aspecte ale contractelor încheiate între întreprinderi și consumatori având ca obiect furnizarea de conținut digital, precum și orientările politice pentru viitoarele lucrări, ambele fiind prevăzute în anexa II la prezenta notă, în vederea pregătirii terenului pentru progrese substanțiale viitoare cu privire la propunerea de directivă.

PRINCIPII DE BAZĂ ȘI ORIENTĂRI POLITICE PENTRU LUCRĂRILE VIITOARE

A. Obiective

(a) Obiective politice

1. Scopul Directivei privind conținutul digital este de a contribui la buna funcționare a pieței interne prin introducerea unui cadru mai armonizat de norme de drept contractual al UE privind contractele dintre întreprinderi și consumatori de furnizare de conținut digital, oferind, în același timp, un nivel ridicat de protecție a consumatorilor și o mai mare securitate juridică, reducând astfel costurile de tranzacție și facilitând vânzarea în întreaga UE pentru întreprinderi, în special întreprinderile mici și mijlocii („IMM-uri”), precum și contribuind la creșterea încrederii în rândul consumatorilor europeni în cazul achizițiilor transfrontaliere.
2. Discuțiile au arătat o aprobare generală a obiectivelor, astfel încât acestea ar trebui să orienteze viitoarele negocieri și să se reflecte în textul directivei.

(b) Nevoia de coerență

3. Un aspect important subliniat pe parcursul discuțiilor de mai multe delegații a fost că trebuie menținută coerența globală a legislației UE în materie de contracte pentru consumatori și că noile norme ale UE în materie de furnizare de conținut digital se pot îmbina foarte bine cu dreptul intern general al contractelor.

4. Pentru a evita fragmentarea legislației și pentru a permite o punere în practică fără fricțiuni a normelor inclusiv, de exemplu, în cazul „contractelor-pachet” care acoperă mai mult decât conținut digital, normele privind contractele de furnizare de conținut digital dintre întreprinderi și consumatori și normele privind contractele dintre întreprinderi și consumatori pentru vânzarea de bunuri ar trebui aliniate într-o măsură cât mai mare posibilă, iar divergențe nu ar trebui să apară decât în măsura în care este necesar pentru a se aborda în mod adecvat caracterul specific al conținutului digital. În acest scop, principiile generale care stau la baza regimului UE existent cu privire la contractele încheiate între întreprinderi și consumatori pentru vânzarea de bunuri ar trebui să constituie punctul de pornire pentru viitoarele dezbateri privind, de exemplu, definițiile, conformitatea conținutului digital cu prevederile contractului („testarea conformității”), furnizarea de conținut digital și răspunderea furnizorului în caz de neconformitate (pentru mai multe detalii, a se vedea secțiunea C).
5. În acest context, este de asemenea important să se ia în considerare informațiile relevante care rezultă din evaluarea, în temeiul „Programului privind o reglementare adecvată și funcțională” (REFIT), a mai multor directive ale UE legate de dreptul consumatorului și al comercializării, inclusiv a Directivei 1999/44/CE privind vânzarea de bunuri de consum și garanțiile, care se preconizează a fi disponibilă mai târziu în cursul acestui an, precum și să se aibă în vedere nevoia de coerență între propunerea de directivă privind conținutul digital și propunerea de directivă privind vânzările online de bunuri.

6. În plus, în vederea asigurării coerenței globale a legislației UE privind consumatorii, este de o importanță crucială ca noua legislație privind conținutul digital să fie bine corelată cu Directiva 2011/83/UE privind drepturile consumatorilor (denumită în continuare „Directiva privind drepturile consumatorilor”- „DDC”). În această privință, Comisia este invitată să includă în raportul său referitor la aplicarea DDC⁵ o evaluare a aplicării DDC, în special în ceea ce privește cerințele în materie de informații precontractuale prevăzute de respectiva directivă, pentru toate tipurile de contracte de furnizare de conținut digital care intră sub incidența Directivei privind conținutul digital, pentru a ajuta la evaluarea gradului în care este nevoie ca cele două instrumente (în special definițiile utilizate în acestea) să fie aliniat pentru a asigura o coerență sporită.
7. În ceea ce privește relația dintre Directiva privind conținutul digital și alte acte legislative ale UE, cum ar fi dreptul proprietății intelectuale în UE și legislația UE privind serviciile de telecomunicații, sunt necesare clarificări suplimentare la articolul 3 punctul 7.
8. De asemenea, trebuie evitată orice interferență cu aplicarea Regulamentului general privind protecția datelor. Regulamentul general privind protecția datelor oferă deja un cadru de drepturi cuprinzător pentru protecția datelor cu caracter personal. Directiva privind conținutul digital ar trebui să evite introducerea vreunei divergențe în ceea ce privește punerea în aplicare a acestor norme. Pentru a facilita în continuare discuții aprofundate în cadrul Grupului de lucru pentru chestiuni de drept civil în ceea ce privește temeiurile juridice pentru prelucrarea datelor cu caracter personal în contextul contractelor de furnizare de conținut digital, un tabel comparativ și un schimb mai aprofundat cu experții în protecția datelor ar putea contribui la identificarea drepturilor referitoare la protecția datelor cu caracter personal care sunt deja prevăzute în Regulamentul general privind protecția datelor și la identificarea drepturilor legate de dreptul contractelor care trebuie să fie prevăzute în Directiva privind conținutul digital.

⁵ Articolul 30 din DDC prevede:
„Până la 13 decembrie 2016, Comisia transmite Parlamentului European și Consiliului un raport privind aplicarea prezentei directive. Raportul respectiv include în special o evaluare a dispozițiilor prezentei directive cu privire la conținutul digital, inclusiv dreptul la retragere. Dacă este cazul, raportul este însoțit de propuneri legislative pentru a adapta prezenta directivă la evoluțiile din domeniul drepturilor consumatorilor.”

(c) Armonizare

9. Discuțiile purtate până în prezent au arătat un sprijin larg pentru o abordare care vizează armonizarea la nivelul UE a acelor aspecte legate de dreptul contractelor care sunt esențiale pentru îndeplinirea obiectivelor directivei. În conformitate cu această abordare orientată, ar trebui să fie absolut clar în directivă în ce măsură legislațiile naționale în materie de contracte sunt afectate de directivă și care aspecte rămân în competența națională a statelor membre. În cadrul viitoarelor negocieri ar trebui să se obțină o armonizare completă în cea mai mare măsură posibilă, ținându-se seama de faptul că deciziile finale privind nivelul de armonizare cu privire la dispozițiile individuale ale directivei pot fi adoptate numai după ce se va fi avansat în ceea ce privește dezbaterrea de fond.

B. Domeniul de aplicare al Directivei privind conținutul digital

(a) Contractele dintre întreprinderi și consumatori

10. A existat o susținere clară în cadrul dezbaterilor pentru aplicarea normelor de drept al UE în materie de contracte pentru furnizarea de conținut digital doar în cazul contractelor între întreprinderi și consumatori. Directiva privind conținutul digital ar trebui, prin urmare, să se concentreze asupra contractelor dintre întreprinderi și consumatori, cu o eventuală excepție în ceea ce privește un posibil drept de recurs al furnizorului în cazul unui lanț de tranzacții (articolul 17).

(b) Definiția conținutului digital și tipuri de contraprestații

11. Concentrate pe obiectivul de a stabili o legislație care să fie neutră din punct de vedere tehnologic și să prevină eludarea normelor prin, de exemplu, o simplă modificare la nivelul concepției sau al conceptului tehnic al conținutului digital sau prin utilizarea unui canal de distribuție diferit, discuțiile purtate până în prezent au arătat un sprijin larg, de principiu, ca directiva să reglementeze conținutul digital într-o manieră cuprinzătoare. Directiva privind conținutul digital ar trebui, prin urmare, să definească „conținutul digital” într-un mod care să acopere o gamă foarte largă de conținut digital existent în prezent pe piață, rămânând în același timp deschisă către viitoarele evoluții tehnice. În plus, pentru a asigura coerența globală, ar trebui avută în vedere posibila necesitate a unor modificări subsecvente ale definițiilor conținutului digital utilizate în alte acte legislative ale UE, precum DDC.

12. Vor fi necesare discuții suplimentare în ceea ce privește normele care ar trebui să se aplice conținutului digital încorporat. O opțiune ar putea fi să se aplice normele privind vânzarea de bunuri pentru produsele care conțin software încorporat în așa fel încât funcțiile sale sunt subordonate principalelor funcționalități ale bunurilor. Totuși, pare, de asemenea, oportun să se analizeze în continuare soluții alternative, cum ar fi aplicarea normelor în materie de vânzare de bunuri suportului material însuși, în timp ce normele privind furnizarea de conținut digital s-ar aplica pentru conținutul digital.
13. S-a exprimat, în general, sprijin pentru ideea ca directiva să se poată aplica și contractelor în care conținutul digital este furnizat în schimbul unei contraprestații nepecuniare. Având în vedere creșterea valorii datelor cu caracter personal în cadrul modelelor de afaceri moderne, Directiva privind conținutul digital ar trebui să se aplice în cazul furnizării de conținut digital în schimbul unor date cu caracter personal. Cu toate acestea, ar trebui discutat în continuare modul în care directiva ar trebui să se aplice contractelor de acest tip. În special, este nevoie de clarificări cu privire la semnificația exactă și caracterul adecvat al utilizării noțiunii de „date cu caracter personal oferite în mod activ”.
14. Este necesară o examinare mai substanțială cu privire la întrebarea dacă și, în caz afirmativ, în ce măsură contractele privind conținutul digital furnizat în schimbul unor „alte date” ar putea face obiectul directivei, deoarece nu este clar încă ce anume se înțelege prin acest concept. Întrebarea referitoare la ce anume se înțelege prin „oferite în mod activ” este, de asemenea, importantă în acest context.

(c) Dreptul la despăgubiri

15. Discuțiile purtate până în prezent nu au demonstrat necesitatea de a stabili norme privind despăgubirile în Directiva privind conținutul digital în vederea atingerii obiectivelor sale. Dispoziția propusă la articolul 14 a generat serioase îngrijorări în rândul delegațiilor. Legislațiile tuturor statelor membre prevăd un sistem de despăgubiri, deși limitele și modalitățile pot varia de la un stat membru la altul. Având în vedere faptul că articolul 14 conține o trimitere cuprinzătoare la legislațiile naționale ale statelor membre, această dispoziție a fost percepută drept cauzând mai multă confuzie decât claritate; ea nu ar contribui la consolidarea pieței interne și nici la asigurarea unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor și la o mai mare securitate juridică.

16. În consecință, directiva nu ar trebui să acopere dreptul la despăgubiri, astfel încât articolul 14 și definiția despăgubirilor de la articolul 2 punctul 5 ar putea fi eliminate. Din motive de claritate, ar trebui totuși să se ia în considerare introducerea unei clarificări în directivă în care să se declare că nicio dispoziție a directivei nu aduce atingere posibilității ca statele membre să adopte sau să mențină în vigoare norme privind dreptul la despăgubiri în conformitate cu legislația lor națională.

C. Echilibrul just între interesele consumatorilor și ale furnizorilor

17. În cadrul discuțiilor care au avut loc până în prezent, s-a subliniat faptul că este extrem de important să se obțină un regim echilibrat prin noile norme. Acest lucru înseamnă că noile norme ar trebui să instituie un nivel ridicat de protecție a consumatorilor, creând în același timp un mediu favorabil pentru antreprenorii din UE, și că, din punct de vedere tehnologic, acestea ar trebui să fie neutre, eficiente și ușor de aplicat. Având în vedere această cerință, a existat un acord general că Directiva privind conținutul digital trebuie modificată cu privire la anumite puncte specifice pentru ca normele să aducă beneficii atât pieței interne, cât și cetățenilor UE.

(a) Norme neutre și ușor de aplicat din punct de vedere tehnologic

18. Discuțiile au scos în evidență foarte clar faptul că trebuie să se avanseze cu prudență atunci când se reglementează domenii noi. Sprijinul tehnic din partea experților în IT pentru Grupul de lucru al Consiliului pentru chestiuni de drept civil ar putea fi benefic pentru a dobândi o mai bună înțelegere a eventualelor consecințe pe care includerea unei game variate de conținut digital și a diferitor tipuri de contraprestații le-ar putea avea asupra aplicării practice a directivei.
19. Pentru ca normele să fie ușor de aplicat, neutre din punct de vedere tehnologic și deschise la evoluțiile tehnice viitoare, este important ca lucrările viitoare să se concentreze pe faptul ca noile norme să fie suficient de flexibile pentru a se potrivi diverselor forme de conținut digital și tipuri de contraprestații care intră sub incidența directivei fără a complica excesiv peisajul juridic. În acest context, este necesar să se analizeze și modul în care se poate garanta faptul că consumatorii sunt conștienți de drepturile lor atunci când oferă o contraprestație nepecuniară în schimbul unui conținut digital.

(b) Testarea conformității

20. Propunerea inițială a Comisiei de a se acorda prioritate criteriilor de conformitate „subiective” (și anume criterii convenite în contract, în principal în termeni și condiții standard) atunci când se aplică testul de conformitate a generat preocupări în mai multe state membre. Aceasta se datorează în principal faptului că o astfel de normă ar putea crea riscul ca furnizorii, introducând cerințe de conformitate foarte slabe în contractele lor, să evite răspunderea în caz de neconformitate, ceea ce ar aduce atingere protecției consumatorilor, având în vedere faptul că consumatorii au, de obicei, o influență redusă asupra condițiilor contractuale (standard). Un alt motiv de preocupare a fost că, astfel, s-ar pune pe seama consumatorilor sarcina de a analiza cu atenție contractul.
21. Pentru un mai bun echilibru, un punct de plecare pentru deliberările ulterioare ar trebui să fie o abordare mai coerentă cu Directiva 1999/44/CE și cu Directiva privind vânzările online de bunuri, ceea ce ar presupune ca conformitatea conținutului digital să fie evaluată atât în raport cu clauzele contractuale, cât și în funcție de un set de criterii de conformitate „obiective”, conform definiției din dreptul UE.

(c) Norme clare privind furnizarea („livrarea”) conținutului digital

22. Discuțiile au arătat că, pentru a asigura consumatorului drepturi efective, este necesar ca Directiva privind conținutul digital să prevadă norme clare privind furnizarea de conținut digital, în special cu privire la momentul în care conținutul digital ar trebui să fie furnizat („livrat”) către consumator.
23. În acest sens, s-a sugerat că normele privind furnizarea de conținut digital ar putea fi mai bine aliniată la normele privind livrarea de bunuri în temeiul DDC și că momentul livrării ar trebui să fie stabilit la momentul în care conținutul digital ajunge la dispozitivul consumatorului sau al unui terț intermediar desemnat de consumator. Aceasta înseamnă că furnizorul ar fi, în principiu, răspunzător în cazul în care eșecul livrării se datorează unor cauze care nu își au originea în mediul digital al consumatorului sau în sfera de control al consumatorului.

24. Anumite contribuții de natură tehnică ale experților în IT pentru Grupul de lucru al Consiliului pentru chestiuni de drept civil ar fi benefice pentru a înțelege pe deplin cum funcționează furnizarea de conținut digital în practică și pentru a trata în mod corespunzător cazurile în care livrarea eșuează din cauza unei părți terțe.
25. În plus, ar putea fi util să se reflecteze cu privire la oportunitatea prevederii unei sarcini a probei în directivă, în legătură cu livrarea cu succes a conținutului digital.

(d) Răspunderea furnizorului în caz de neconformitate și sarcina probei

26. Discuțiile desfășurate până în prezent au indicat un acord general ca furnizorul să fie răspunzător față de consumator în cazul în care conținutul digital furnizat nu este în conformitate cu contractul. Cu toate acestea, mai multe delegații au considerat că abordarea conform căreia nu se prevede nicio limită de timp minimă sau maximă, nici cu privire la răspunderea furnizorului pentru neconformitatea conținutului digital, nici cu privire la inversarea sarcinii probei [articolul 9 alineatul (1)] nu prevede un echilibru adecvat.
27. În vederea creării unui echilibru sporit între interesele consumatorilor și interesele de afaceri și a asigurării unei mai mari securități juridice, punctul de plecare în cadrul deliberărilor ulterioare ar putea fi o abordare în care directiva stabilește pentru cât timp și în ce condiții consumatorul poate angaja răspunderea furnizorului pentru lipsa de conformitate și poate beneficia de inversarea sarcinii probei prevăzute la articolul 9 alineatul (1). O astfel de abordare ar asigura o mai mare coerență cu Directiva 1999/44/CE și cu Directiva privind vânzările online de bunuri.

(e) Căi de atac în caz de neconformitate

28. A existat un acord general cu privire la principiul de bază că, atunci când furnizorul nu este în măsură să furnizeze conținutul digital în conformitate cu contractul, consumatorul ar trebui să aibă dreptul ca conținutul digital să fie adus în stare de conformitate într-un termen rezonabil, fără vreun inconvenient semnificativ și fără a suporta vreun cost, sau ca prețul să fie redus ori contractul să fie reziliat.
29. Discuțiile purtate până în prezent au arătat că există un sprijin amplu pentru ideea de a prevedea o anumită ordine în ceea ce privește accesul la aceste căi de atac disponibile pentru consumatori, deși nu s-a ajuns la un acord general cu privire la această chestiune. Orice lipsă de conformitate ar trebui să fie remediată în mod eficient pentru părți în orice caz dat. Modul în care acest lucru ar putea fi cel mai bine realizat necesită discuții suplimentare.

(f) Alte drepturi pentru consumator

30. Discuțiile cu privire la articolele 15 și 16 privind modificarea conținutului digital și rezilierea contractelor pe termen lung au arătat că există sprijin pentru obiectivul de bază de a oferi protecție consumatorilor împotriva clauzelor contractuale abuzive care îi pot obliga în temeiul unui contract modificat sau al unui contract pe termen lung pe care nu îl mai doresc. Este necesar să se reflecteze în continuare la nivel tehnic cu privire la modul în care acest obiectiv ar putea fi atins cel mai bine în mod proporționat, ținându-se seama de interesele consumatorilor și furnizorilor și având în vedere cadrul juridic mai general privind clauzele contractuale abuzive.